

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. április 4.

77. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell' Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

Szerkesztőség telefonszáma 229. - Nyomdai telefonszáma 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A latin kultura nevében.

Az évről-évre megismétlődő Comunale botrányok teljesen lejáratták az *unica volta* jel-szavát. Ezelőtt némiképpen elfogadható volt az a kifogás az autonomista városi parádés vezetők részéről, hogy a városi színházba nem akarnak idegen szellemet beengedni. Ez a hely legyen csupán csak a latin kultura szentelt csarnoka, ahova, mint valami templomba megy erőit meríteni a fiumei olaszjaku ember. S ezt az elvet csak egyszer, egyetlen egyszer lehetett megtagadni. Azóta sem hallatszott magyar szó a Comunaleban.

Azóta gyakran volt részünk előadásokban. Jókban és rosszakban egyaránt. A híres olasz drámai társulatok jövetelét és vendégszereplését Fiume minden színházlátogató embere tüntető lelkesedéssel fogadta. Meri egy Zaccani, Novelli, Grammatica és Caravaglia nemcsak az olaszok ünneplélt művészei, hanem az egész kulturvilág csodálatára és bánulatára méltók. Már az operatársulatokkal másképpen voltunk. Szezonról-szezonra felültették a fiumei közönséget. Olyan társulatokat toboroztak, a melyekben egy-két jó erő kivételével Olaszország kinustrált énekesei foglaltak helyet. A közönség kezdetben — a latin kultura nevében — türe ezt, de a mult esztendőben kitört belőle a harag s megboszulta magát az importált ripacs-művészekre. Akkora füttyök sem hangzottak még el fiumei színházban, mint a tavalyi szezonban.

Csak egy esztendeje, hogy ez a kínos botrány elismult (kínos volt, mert még a nostra polizia is beleavatkozott) s ismét megismétlődött a botrány — szintén a latin kultura nevében.

Egy francia darab olasz szereplőit illette a közönség megszegyenítő magatartása. A szereplők már az első bemutatkozásnál megbuktak s az igazgatóság okulva a mult tapasztalatain, meg sem kísérelte a dalmü másodikzi színrehozását. S ez helyesen volt így. Hiszen már ugyis nagyon megártott a sok kudarc a latin kulturával való kérdésnek. A latin kulturának itten való érvényesülésében már senki sem hisz. Hacsak a Circolo letterario és a Giovine Fiume nem. Ok azonban nem számítanak, mert hiszen hivatalból kérkednek vele.

Ilyen körülmények között jó lesz az *unica volta*-val nem előhozakodni. A magyar ének-művészet többet tud felmutatni, mint amennyit az olasz ének-művészetből nekünk, fiumeieknek juttatnak a rappresentanza által választott színházi igazgatóság jóvoltából.

A Magyar királyi Operaház vagy egy elsőrangú magyar színház vendégszereplése több eredménnyel járna a latin kulturára nézve, mint az ilyen gyenge próbálgatások, amelyek legkevésbé méltók a fiumei közönséghez, a mely, mint ismeretes, nincsen híján a művészi érzéknek s meg tudja különböztetni a jót a rossztól is.

Az új kivándorlási házról.

A magyar kormány által emelt óriási, s nemében párját ritkító palota, amelyet a kivándorlási alaphól építettek immár végelesen elkészült s első bérlője Matkovich János április hó 5-ével meg is kezdi benne az üzemet s így végrevalahára önmaguktól fognak megszűnni azok a mizériák, amelyek a régi kivándorlási tanyán napirenden voltak. E-re biztosítékul szolgál Matkovich egyénisége, ambíciója s külföldön szerzett tapasztalatai, amelyek ugyszólván predisztinálják őt ennek a nagy vállalatnak az élére.

Fiumének ez az új látványossága, a Via di Voloscán épült a Máv.-nak erre a célra kihasított 3840 négyzetméternyi területén s több mint 1 millió 300,000 korona költséggel terhelte meg a kivándorlási alapot. A főbejárat az utca felőli oldalon van és egy 13 méter széles kapun jutunk be egy monumentális előcsarnokon keresztül a ház főlépcsőházába. A szálloda jellegével bíró hatalmas bérkaszánya rendkívül impozáns benyomást kelt s egy összességében, mint részleteiben egyaránt meglepi a nézőt. A háznál az építési technika minden vivmánya alkalmazásba jött s úgy higieniai, mint kényelmi szempontból semmi kívánni valót nem hagy hátra.

A tervező művész Zielinszky Szilárd dr. mérnök-műegyetemi tanár volt, aki tervezési munkálatainak megkezdése előtt sorajárta az összes külföldi kikötőket s minden hasonló alkotásból merített tanulmánya alapján alkotta meg művét, amelynek csodálatára bizonyosan tömegesen keresik fel Fiumét a kontinens s az újvilág szakemberei.

Az építést a budapesti Freund Henrik és fiai cég vezette, amely különösen a vasbeton-építés terén világhírré tett szert s szolid, tökéletes munkájukkal ezuttal tökéletesen remekeltek, míg a Zielinszky dr. ruházott tervezési és művezetési munkálatok felügyelete helyettese, Beck Lajos főmérnök kezében volt. Az egyszerű és izléses dekoratív munkát Ray Reszó építész tervezte.

Az épület vasbetonból egy telektömbön épült s nem mint tervezve volt az eddigelő legökéletesebbnek ismert hamburgi Auswanderungs-Halle mintájára pavilionrendszerben. Mindkét rendszernek megvan a maga előnye s Zielinszky dr. zseniálisan úgy egyesítette a kettőt, hogy közbeiktatott légudvarok által nyerte a pavilonokat és ezek között a nappali tartózkodásra kitűnően alkalmas s részben fedett terrászokat. Itt érvényesül mindkét rendszernek az előnye és így Zielinszky mester megoldása a lehető legökéletesebb volt.

Nagyon előnyös volna, különösen a kivándorlók szempontjából, ha az épület vasúti pálya oldalán egy perron volna az érkező utasok befogadására s egy a tengerparttal összekötő vashíd az utasokat mindjárt a behajózáshoz vezethetné; természetesen ez a kormányknak újabb áldozatba kerülne, de viszont ha már eddig annyira szívén viselte a kivándorló magyarjaink ügyét, betetőzhetné munkáját a fentiek végrehajtásával.

A ház két oldalra oszlik, egy tisztán s egy tisztán oldalra. Az egyik oldalon a kivándorlók a fürdés és orvosi vizsgálat előtti időszakban kénytelenek tartózkodni, míg a másik oldalon az utasok a fürdés után és az or-

vosi vizsgálat befejeztével helyeztetnek majd el.

Az orvosi vizsgálat befejeztével, amely minden utasra kötelező, az utasok a felvételi helyiségbe jönnek, ahol azokat az adatokat veszik fel velük, amelyeket az amerikai kormány bevándorlási bizottsága előír. Ez adatok, valamint az itt kiállítandó igazolvány alapján látatnak el a kivándorlók azokkal az okmányokkal, melyek az utazáshoz és további nyilvántartásukhoz szükségesek.

Az egészségesnek talált utasok végleges elhelyezése ezután veszi kezdetét, míg a betegek, vagy gyanusnak ítélt kivándorlók egy külön vizsgáló teremben részletesebb vizsgálatnak vétetnek alá. Ettől a vizsgálattól teszik függővé az utas végleges visszautasítását, gyógyítható betegség esetén a kórházba való internálását. Könnyebb, rövidebb lefolyású megbetegedések ese én külön osztály megfelelő fürdő és mosdóhelyiségekkel szolgál a kivándorlók rendelkezésére.

Egyes államok lakói részére, mint különösen a keleti államok, valamint a galíciai és orosz utasok részére, egyszóval azoknál akiknél tisztaság és a gyakori fürdés nem tartozik a nemzeti szokások közé, külön női és férfi fürdők készültek kényelmes fürdő és zuhany berendezésekkel.

A fürdés természetesen nem lesz kötelező mindenkire, hanem csak azokra akik részére az orvos ezt előírja. A dezinficiálást szintén bámulatos tökélyvel oldották meg, s 100—110 fokos száraz gőz segítségével történik olyképpen, hogy a dezinficiáló kamarák közvetlenül a fürdőhelyiségek mellett vannak és egyik oldalon a vetkőző, a másik oldalon az öltöző helyiségbe nyílnak. A dezinficiálást csupán a podgyászra írja elő kötelezőleg az amerikai kormány, míg a kivándorlók ruháinak fertőtlenítését csak az esetben hajtják végre, ha azt az orvos elrendeli.

A ház központi fűtésre van berendezve olyképpen, hogy radiator fűtőtestekbe, amelyek az egyes helyiségekbe vannak beállítva, alacsony nyomású gőzt vezetnek. A hálóórmekek közvetlenül nincsenek fűtve, hanem a folyosókon és az egy-egy hálószoba közötti nappali szoba fűtése által közvetve. A gőzt, valamint a fürdő és konyhák részére szükséges meleg vizet két 78 négyzetméter tüzfelületű kazán szolgáltatja felváltva.

A földszinten azon az oldalon, a hová a kivándorlók az orvosi vizsgálat után érkeznek, vannak az Adria m. kir. tengerhajózási r. t. és s kivándorlási bizottság helyiségei, amely utóbbi, mint a multban is Bajza Aladár kivándorlási főfelügyelő és Hegedüs Valér min. fogalmazó vezetnek. Ugyancsak a földszinten foglal helyet a postahivatal, dohánytőzsde, egyéb elárusítási bazar, italmérés és végül, ami szintén szenzáció számba megy, a konyha és az étterem.

Mint fentebb említettük, a konyha gőzfűtésre van berendezve és a 200 ember részére szükségelt étel 10 drb. nagy 6 mázsás vörösréz üstben főzik, melyek mindéggyike hatszáz liter őrirtalmu. Ezen tíz nagy üstön kívül egy óriási gőztakarék hely áll rendelkezésre tésznanemlék, egyéb sülték és a tisztakonyha elátására.

Az élelmiszer raktár a pincében van, a honnét a lonyhába egy külön 500 klg. súlyt elbíró teherfelvonó közvetíti az élelmiszerek szállítását.

Az éttermeket a konyhától egy nagy bolt ivekkel ellátott fal választja el. Az étterem méreteire nézve érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy egy fordulóra legalább is 1000—1200 ember ékezhethet.

A hálótermek az I. és II. emeleten vannak elhelyezve olyképen, hogy két hálóterem között mindig egy óriási teremben találunk a kivándorlókkal nappali helyet. E nappali szoba pedig nyílt terrasra nyílik. Érdekesnek találjuk felemlítésre, hogy higiénikus szempontból Zielinski mester az illemhelyeket teljesen külön választotta a lakott részekről olyképen, hogy a légudvarok által keskeny folyosó közvetítésével tette azokat hozzáférhetővé.

Nem hagyhatjuk felemlítetlenül, azt, hogy az összes hálóterem, valamint egyéb helyiségek, hol nagyobb tömegek fordulnak meg, a pincében elhelyezett hűtőkamrák, valamint mechanikus módon villamos ventilátorokkal vannak szellőztetve.

Az üzem célszerű és gyors lebonyolítására házi telefon áll rendelkezésre olyképen, hogy a kapusnál elhelyezett telefon központ révén 25 állomás érintkezhetik egymással és ezenkívül egyes állomások közvetlenül is össze vannak kötve.

A tűzbiztonságra vonatkozólag felemlítésre érdemes, hogy az összes folyosókon vízcsapok vannak megfelelő csövezetékkel, míg az éghető anyagok ellen 3 villámhárító védi az épületet.

Az egész épületkolosszust alaposan áttekintvén egy-két hibára akadunk, amelyek bizonyára elkerülték a tervező művészek és építők ügyelmét. Mindjárt a bejáratnál a csarnokkal szemben levő folyosót feltétlenül el kellett volna választani egy üvegfalal, nem csupán azért, hogy az arányosság teljes legyen, de főleg azért, mert az Adria tisztviselői kénytelenek lesznek teljesen szabad levegőn dolgozni óriási lármában, légáramban, fűtetlen folyosón. Ezt feltétlenül pótolni kell egy menyezeti érő nagy háromajtós üvegfal beiktatásával és legalább két radiátor fűtést elhelyezésével.

Nem ártott volna még az összes szegleteket védőlemezekkel ellátni, bár legközelebbi lett volna embermagasságig a fayence burkolat, mert így a kivándorlók csizmasarkai és emléksorai egy-két hét alatt a legnagyobb elővigyázat ellenére is, — letördelnek, illetve összepiszkolják a vakolatot.

Különben az épület tökéletes s céljainak mindenképpen meg fog felelni.

A fenti leírás után mindenki tiszta képet alkothat magának arról a mintaszerű berendezésről, amellyel a kivándorlók új hajléka a kormány bőkezűsége folytán felszereltetett olyanira, hogy szinte azt hinné az ember, hogy a magas kormány bucsuzó magyarjaink a választ akajja megnehezíteni.

Mindenestre dicséretreméltó a belügyminiszternek ezen nagymérvű gondoskodása, kivándorló magyarjaink fölött s a rendelkezésre álló kivándorlási alapnak nem is lehetett volna bölcsőbb és célszerűbb hasznosítása ez új palota létesítésénél.

Láng Gyula.

UJDONSÁGOK.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart, amelynek napirendje a következő:

A jegyzőkönyv hitelesítése. Bejelentések, közlések, interpellációk. Steinakker Artur javaslata egy héttagú bizottság kiküldetésére a fiumei kereskedelem és ipar fejlesztése érdekében. Kérvény a Giardino Publiconak egy május 1-ére tervezett ünnep átengedése céljából. Két adóösszeírásra kirendelendő biztos választása. Egy vaspénztár és iróasztal beszerzése a városi pénztár részére. A hórházbizottság javaslata két új kórházi orvosi állás szervezésére. A zárt ülésen több adminisztratív ügy kerül elintézésre.

— **Hadihajóink utja.** Távirati jelentés szerint a „Ferenc József császár” hadihajó március 31-én hetnyolc napi tartózkodásra Kobeba érkezett. A hajón minden rendben van.

— **Károly István főherceg utazása.** Károly István főherceg, mint nekünk Bescanovából jelentik, tegnap a „Rovensca” yachttal odaérkezett. A főherceg ezen alkalommal meglátogatta a katolikus templomot, a táviró hivatalt, s hosszabb ideig tanulmányozta a konzerv gyárakat. Látogatásai után visszatért a yachtra s Arbeba utazott.

— **Megjött a „Slavonia.”** A „Slavonia” kivándorlási hajó tegnap este fél hat órakor kikötőnkbe érkezett. A gőzös szombaton délután két órakor folytatja útját Newyork felé. Ma délelőtt a „Slavonia” fedélzetén kivándorlási értekezletet tartottak, amely után a szokásos hajóvizsgálatot ejtették meg.

— **A Fiumei Magyar Daloskör estélye.** A Fiumei Magyar Daloskör, mint már jelentettük, e hó 4-én este 8 órakor tartja hangversenyét. A műsor a következő: 1. Goll J.: *Éji dal.* Énekli a kar. 2. Rubinstein: *Sonata.* Zongorán és csellón játszik Levi Klotild és Morpurgo Adolf. 3. a) *Verdi:* Cavatima a „Trovatore” c. operából; b) *Capua:* Maria, Maria! Olasz dal. Énekli Joksch Irma, zongorán kíséri Bató László. 4. *Braun:* *Barcarola.* Énekli a kar. 5. *Liszt F.:* Nagy fantázia spányol motívumok fölött. Zongorán játsza: Levi Klotild. 6. a) *Schubert:* A vágó. Románc; b) *Parlow:* Perpetuum mobile. Csellón játsza Morpurgo A., zongorán kíséri Levi Klotild. 7. *Puccini:* Nagy ária a „Pillangókisasszony” c. operából. Énekli Joksch Irma, zongorán kíséri Bató László. 8. Magyar népdalok. Énekli a kar: a) *Simkó G.* — Goll J.: Elmegyek a templom mellett. . . . b) *Fráter L.* — *Bató L.:* Tel van a város. . . . c) *Bató L.:* Liba-nóta. A hangverseny egyes számai alatt az ajtók zárva lesznek. A hangverseny után tánc lesz.

— **A városi villamos vasut forgalma.** A városi villamos vasut márciusi összes forgalma 18,724.70 koronát tett ki, amely a tavalyi márciusi forgalmi kimutatással szemben 2205.45 korona bevételi többletet mutat.

— **Botrány a Comunáléban.** A Comunale színházban tegnap este fűtők hangzottak el. A földszinten ülő bérlők az előadás előtt tüntettek a színház igazgatósága ellen, amely az idén is nem a legjobban válogatta össze az egyik dalmi énekeket. A tenoristát a közönség a „L. Cabrera” bemutatóján türelmetlenül hallgatta végig s észrevehető volt már ez alkalommal az elégedetlenség. Az igazgatóság, hogy a közönséget a botránytól megóvja, intézkedett, hogy Dupont mester darabja lekerüljön a műsorról s csak a „Parasztbecsület”-et adják elő. E t hirdették ki a tegnapi előadás előtt, mire a közönség éles, hosszantartó fűtülébe kezdett. A zaj és fűtülés csak lassan csillapult, de még akkor sem szűnt meg, amikor Giovanni *Polese* baritonista Moranzoni karmesterrel a színpadra lépett, hogy kárpótlásul egy énekszámot toldják meg a „Parasztbecsület” rövid előadását. Végre is helyreállt a csönd s Polese szép csengő bariton-énekét tetszéssel fogadta a közönség. Ezután következett a „Parasztbecsület”, amely teljesen kielégítette a várakozást. A szereplők jól állottak meg a helyüket. *Fabris* Julia kitűnő Santuzza volt, aki nemcsak énekelt, hanem játszott is. A szenvedélyt, a vad és megalázkodó szerelmet az énekében is pompásan adta vissza. Mozdulatai kissé esetlenek voltak, de ezt a hibáját elfeledtette velünk kitűnő játéka és gyönyörű éneke, amely az izzó, tomboló zenével épp oly jól olvadt össze, mint a csengő melodikus áriák. *Malesci* Giorgio is jó volt Turidu szerepében. Újat az „Amica” előadása után nem mondhatunk róla. *Polese* Giovanni Alfio szerepében aratott sikert, míg Lola szerepében Marenzi Helén nem állotta meg a helyét. Ebben a hálás könnyű szerepben pedig nem lett volna nehézség érvényesülnie. Az orkesztrum kifogástalanul működött s az intermezzo-t kénytelen volt megismételni. Az előadás után Malesci a „Bajazzo”-ból énekelt egy hosszú áriát, amellyel a tegnapi előadás véget ért. Mint értesülünk, az igazgatóság új második tenoristát keres, hogy Dupont mester darabját újból előadhassák.

— **Előadás a szegények javára.** Az „Edison” színház március 30-án jótékony célú előadást rendezett, amelynek jövedelmét, kétszáz koronát a helybeli koldulásellenes egyesületnek.

— **Adria kiállítás.** Egy gráci jelentés szerint az Adria kiállítás tegnap nyílt meg. A kiállítás kiegészítését képezi a dalmát csipkekiállításnak, amelyet az osztrák miniszterelnökség rendezett és a jelen alkalommal átengedett a gráci kiállítás céljaira is. A csipkekiállítás gazdag népviseleti és himzésekből álló kiállítással bővült. A kiállításon, amelyen igen sok kiállító vett részt, a halászat és a hajózás számos tárgyval van képviselve. A kiállítók között az osztrák Llyd az első helyet foglalja el.

— **A vasut áldozata.** A déli vasut vonata tegnap éjjel San Péter közelében elgázolta Kandeck Marko 48 éves szanpéterti lakost. A szerencsétlen embert még az éjjeli vonat hozta Fiuméba. Az állomásról a mentők a kórházba szállították.

— **Az osztrák Lloyd hajóstársaság,** mint értesülünk, legközelebb új hajót rendel külföldön az alexandriai szolgálat intenzívebb ellátására. Az új hajó körülbelül négy és fél millió koronába fog kerülni.

— **A kikötőből.** Érkezett: „Stefania” magyar gőzös Glasgowból 150 tonna vegyes áruval. „Mátyás király” magyar gőzös 1600 láda narancssal és 100 tonna vegyes áruval, „Mária Valéria” Triesztből. Indult: „Andrássy” magyar gőzös Marseilleba 560 tonna vegyes áruval, „Bavarian” angol gőzös Liverpoolba 800 tonna vegyes áruval, „Pelagosa” Triesztbe, „Castore” osztrák Llyod-gőzös Triesztbe, „Tirol” osztrák Lloyd gőzös Alexandriába, „Kolozsvár” magyar gőzös Glasgowba.

— **A drágaságellenes bizottság ülése.** A drágaságellenes bizottság szombaton délután ülést tart.

— **A tavaszi vásár.** Az április 4., 5. és 6-án tartandó tavaszi vásár igazgatósága oly célból, hogy a vidéki kereskedők minél nagyobb számban jöhessenek Budapestre, vasuti utazási kedvezményeket nyújt. Mindenki, aki a tavaszi vásáron részt akar venni, és azt a vásár irodájának (IV., Ferenciek-tere 2.) bejelenti, 35 fillér beiktatása ellenében olyan utalványt kap, melynek alapján az oda- és visszautazás költségének egyharmad részét visszatérítetik. A berlini kereskedők csoportja április hó 5-én délután 4 órakor tekinti meg a vásár helyiségeit.

Előfizetési felhívás.

Április 1-re új előfizetést nyitunk „A TENGERPART”-ra, amely immár közel öt esztendeje képviseli őszinte szókimondó magatartással a magyar sajtót az ország végpontján s Fiume egyetlen napilapja.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.

TAVIKAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, április 3. A képviselőház mai ülésén Just Gyula elnököl.

Következik a Nagy Emil féle javaslat második szakaszának tárgyalása.

Mérey Lajos módosító indítványt terjeszt be a második szakaszhoz.

Nagy György beszél ezután a második szakasz ellen s indítványt nyújt be, amely szerint az egész javaslat érvényét veszti, ha a kormány a legrövidebb idő alatt nem nyújtja be az általános választói jogról szóló törvényjavaslatoit. Ezután kiterjeszkedik a házszabályokra, mire az elnök figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.

Közben Rakovszky veszi át az elnöklést és háromszori figyelmeztetés után Nagy György-t megvonja a szót.

Közben Rakovszky veszi át az elnöklést és háromszori figyelmeztetés után Nagy György-től megvonja a szót.

Hoffmann Ottó közbekiált:

— Hallatlan brutalitás!

Rakovszky erre Hoffmannt rendreutasítja. Nagy György után Mezőfi Vilmos beszél és azt indítványozza, hogy a Ház vessen el Nagy Emil javaslatának a második szakaszát. Ezzel az ülés véget ért.

Az elnök tanácskozik.

BUDAPEST, ápr. 3. A képviselőházban nagy feltűnést keltett, hogy *Justh Gyula* elnök az ülés közepén otthagya az elnöki széket s a miniszterelnökkel ment tanácskozni.

Szövetkezés a szerbekkel.

ZÁGRÁB, ápr. 3. Rauch Pál báró báró állítólag Gyurkovics szerb politikussal tárgyalást folytat a szerbekkel való szövetkezés végett. Gyurkovics Rauchnál járt s a bán Bécsbe való utazása előtt mindennemű tanácsot kapott tőle.

Horvát közigazgatási választások.

ESZÉK, ápr. 3. Ma voltak a vármegyei választások Virovitica megyéből n. Megválasztották a haladó párti *Lorkovicsot*. Lorkovics Pestre utazott. A többi megyékben is a koalíció győzött, kivéve Diakovárt, ahol a Starcevic-párt győzött.

Távozó csendőrök.

ZÁGRÁB, ápr. 3. Innen 50 csendőr elutazott s itt maradt még ötven.

Pör egy püspökség miatt.

ZÁGRÁB, ápr. 3. Czernkovich a „Hrvatska“ nevű lapot bepörölte, mert egy cikkben azzal támadta, hogy a diakovári püspökség ügyéből üzletet akart csinálni. Zágrábban nagy érdeklődéssel várják a pör kimenetét.

A szerb király nagybátyja meghalt.

PÁRIS, ápr. 3. *Karagygyovics Boldizsár* Péter szerb király nagybátyja ma hirtelen meghalt.

A macedonai reform.

PÁRIS, ápr. 3. Az *Echo de Paris* egy előkelő diplomata nyilatkozatait közli, amelyek szerint Franciaország, Anglia és Olaszország hajlandók kedvezően fogadni a Macedoniára vonatkozó oroszországi javaslatokat. Különösen Olaszország örömmel fogadja a javaslatokat, mert a *velencei találkozót* Olaszországra nézve nagy csatlóddással végződött. Kiderült ugyanis, hogy Németország mindenképp Magyarországnak a Balkánra vonatkozó törekvéseit támogatni. Németország abban reménykedik, hogy az orosz javaslatot nem fogják elfogadni és erre az esetre új javaslatokat tart készen. Ezeket a javaslatokat tárgyalják Bülow herceg és *Aerenthal* báró legutóbbi találkozásánál.

Sztrájk mindenfelé.

ANTVERPEN, ápr. 3. Az összes gyémánt-köszörülők sztrájkba léptek.

RÓMA, ápr. 3. Ma reggel általános sztrájk tört ki. Az összes ipari üzemek beszüntették a munkát.

Az Egyesült Államok berlini képviselete.

BERLIN, ápr. 3. Tower amerikai nagykövet érdekesen nyilatkozott az Egyesült Államok berlini képviseletéről. Tower hangzott: hogy az *amerikai nagy követség fizetése teljesen elégtelen*. A berlini nagykövetségnek például 17 ezer dollárból kell a követség számára megfelelő helyiséget bérelni és azonkívül állásának megfelelően élni. Ez persze lehetetlen és ez az oka annak, hogy *általános fölfogás szerint nagykövetté csak gazdag embert lehet kinevezni*, de ez a fölfogás igen káros az amerikai érdekekre nézve és éppenséggel nem amerikaias fölfogás.

Az angol király látogatásai.

LONDON, ápr. 2. Edvárd angol király skandináviai utazásának programját már véglegesen megállapították. A király a királynéval és legifjabb leányával Viktória hercegnővel április 21-én érkezik Kopenhágába. Négy nappal később az angol királyi pár leányával Stokholmba utazik, ahol másfél napig marad. Azután folytatják útjukat Krisztianába, ahol három napig maradnak. hazautazás Dánián, Németországon és Hollandián át történik. Érdekes, hogy Edvárd király előbb tesz látogatást Stokholmba, mielőtt Gusztáv királyt hivatalosan meglátogatta volna.

ERBISTI GIOVANNI

„All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

Felesége után a halálba.

BARCS, ápr. 3. Heilman Mór pécsi háztulajdonos ideérkezett s felesége halála miatt való bánatában a Drávába vetette magát. Holtan huzzák ki a vízből.

Az osztálysorsjáték huzása.

BUDAPEST, ápr. 3. Az osztálysorsjáték mai huzásán a 79375 számú sorsjegy 20,000 koronát, a 38691 számú sorsjegy pedig 15,000 koronát nyert.

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Fodor Oszkár.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

A

„De la Ville“

kávéházban

ma és minden este
BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

Budapesti női szabónő

a legelegánsabban és igen jutányosan készít angol és francia női kosztümöket.

Seiler R. Susák Primorska u. 61. III.

Halál a poloskákra!

DESODEROL

az egyetlen adikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtlenít. Elarusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1'50 hazhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

A Kivándorlási Iroda Via del Pino 8. szám alatti helyiségeiben hétfőn f. é. április hó 6-án a következő berendezési tárgyak kerülnek eladásra:

Üvegfalak, villamos ventilátor, gázkályha, rnhafogas, gázcsővezeték, gázlámpák irtasztalok, mosdók, szőnyeg.

Venni szándékozók hétfő délután 3—5 óráig jelentkezhetnek.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettnek

Ügyes cimiro

állandó alkalmazást nyer. Cim a kiadóban.

Elegánsan butorozott szoba

magányos uriembernek azonnal kiadó. Cim Via Salute 2. földsz. jobbra.

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja új virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deak 30 sz.
(Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

Therapia szálló

Cirkvenicában

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron. Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéenként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdetre 9 órakor.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
Hochsinger Testvérek Budapest

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcso árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

PORTO-RÉ

(KRALJEVICA)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

— Teljes ellátás mérsékelt áron. —

KITŰNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Vas- és érczárú-üzlet Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek,
kályhavédők, széntartók
stb. nagy raktára.

**Különlegességek
konyhaedényekben.**

Magyar
cég.

Wellmann Testvérek

Nagy
választék

FIUME, Via del Pozzo 2.

Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó áron.

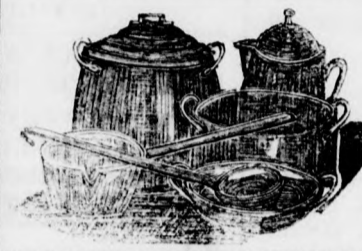
Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle

Hazai gyártmányu losonci

Berendorfi nickeledények.

Excelsior zománzedények.

Ha szereti az egészségét,

használjon kizárólag

aluminium konyhaedényeket

tiszta aluminiumféműből, amelyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS

LEONESSA VINCENZO

Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben.

Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók

részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel

GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Pöképviselő: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrássy, — Telefon 121. sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világítás, lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Urános-kékítő pasztillák,
liszt, fűszer, hüvelyesek
és kókuszszir elárúsítása.

Weisz Ignác

i. sz. régi vásárcsarnok.

Bors, fahéj és egyéb fűszerek
a vevő előtt daráltnak le.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémárak. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek,
pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

FABBRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű
késárkban és mindennemű vágószerszámokban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett
műhely.

Cineamatograf „EDISON”

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legököltebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülészekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-161 kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

KIADÓTULAJDONOS: „A TENERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásv. ivizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME